

ELŐTERJESZTÉS
Felsőmarác Község Önkormányzata
Képviselő-testületének 2024. december 10-i ülésére

Tárgy: Beszámoló Felsőmarác község lakóhelyi környezetének állapotáról

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	2024.12.10.
A napirendet tárgyaló ülés:	képviselő-testület
Az előterjesztést készítette:	Radicsné dr. Soós Ágnes jegyző
Előterjesztő:	Horváthné Tanczos Szilvia polgármester
A napirendet tárgyaló ülés típusa:	nyilvános / zárt
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	egyszerű / minősített
A szavazás módja:	nyilvános / titkos

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a (1) bekezdése e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése szerint:

„A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

A lakosság közérzetének, egészségének alakításában igen jelentős tényező településünk környezeti állapota. A természeti és az épített örökség, a környezeti értékek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az ember életminősége szempontjából. E nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét és a jövő generációk létét.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

A lakossági környezet főbb tényezői

1. A települési környezet tisztasága
2. Hulladékkezelés
3. Ivóvízellátás
4. Szennyvízkezelés
5. Csapadékvíz-elvezetés
6. Zöldterület- közterület gazdálkodás
7. Helyi utak - közlekedésszervezés
8. Energiagazdálkodás

1. A települési környezet tisztasága

A környezet tisztasága az önkormányzat és a lakosság erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. A közterületek tisztaságára, rendezettségére - az önkormányzat rendelkezésére álló erőforrásokat is figyelembe véve - nagy figyelmet fordít az Önkormányzat. Kiemelt fontosságú célja a falu településképe javítása – a közterületek rendszeres gondozásával, parkosítással, virágosításával – az önkormányzati épületek környezetének ápolása, a temető gondozása.

Az önkormányzati dolgozók végzik a közterületeken, önkormányzati területeken a fűnyírás, hóeltakarítási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtését, mellyel biztosítják a frekvenciált területeken lévő környezet elvárt színvonalú megjelenítését.

2. Hulladékkezelés

Az Önkormányzat tagja a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak, részükre 100 Ft/fő/év fejlesztési hozzájárulás kerül megfizetésre a tagönkormányzatok részéről. Az idei évben 84.900,- Ft összegben pénzügyi támogatást nyújtottak részükre, mely környezettisztasági feladatokra felhasználásra került.

Társulás feladatai közé tartozik a tag önkormányzatok segítése az illegális hulladéklerakók felszámolása/rekultivációs feladatainak megoldása is, pályázati lehetőségek útján. Már több éve, hogy nincs lehetősége a Társulásnak pályázatot benyújtania ennek megvalósítására (uniós forrás hiányában), így továbbra sincs érdemi előrelépés a hulladéklerakó rekultivációja vonatkozásában.

2023. július 1-jétől megváltoztak a hulladékgazdálkodás szabályai, törvényi szabályozás változásával a hulladékgazdálkodási tevékenység kizárólagos állami feladattá vált, a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre a kizárólag a köztisztasági közfeladatok, az elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztán tartásának ellátására terjed ki. Ezen témakörökben az év elején megalkotásra került Felsőmarác Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló 2/2024. (II.13.) önkormányzati rendelete, amely szabályozza ezen feladatellátást.

A települési hulladék begyűjtését, kezelését és számlázását az állami szolgáltató a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi. Az ingatlanhasználókat érintő hulladékkezelési és begyűjtési folyamatok az eddig megszokott formában működnek, Felsőmarácon a közszolgáltatást jelenleg az STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., mint alvállalkozó, illetőleg annak alvállalkozója a ZALA-MÜLLEX Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. látja el hetente.

A hulladék szelektív gyűjtése a házhoz menő szelektív begyűjtés igénybevételével megoldott (sárga zsák), lehetőség van a papír-karton, PET palackok és üveghulladék elhelyezésére.

Az idei évben is biztosította a közszolgáltató a lomtalanítást, a jogszabályi előírásoknak megfelelően a nagydarabos hulladékot szállította el a lakosságtól. Többet költség az önkormányzatnak nem jelentett a lomhulladék elszállíttatása. A lakosság ezen felül a lomhulladékot, veszélyes hulladékot ingyenesen adhatja le Pankasz községben és Körmenden működő hulladéklerakókban.

Helyi civil szervezet, az Élhető Felsőmarácért Egyesület szervezésében és az önkormányzat támogatásával elektromos és elektronikai hulladékgyűjtő akció került meghirdetésre a községben december hónapban.

Zöldhulladék kezelése:

A közszolgáltató áprilistól novemberig havonta egy alkalommal, házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék gyűjtését, ezen felül januárban és februárban 1-1 alkalommal a gyűjtőpontokról elszállítják a karácsonyfákat. A zöldhulladék kizárólag az erre a célra rendszeresített, STKH logóval ellátott zöldhulladék-gyűjtő zsákokban vagy szabványos, barna színű hulladékgyűjtő edényekben gyűjthető. Ezen felül az Önkormányzatunk ösztönzi a lakosságot a zöldhulladék házi komposztálására is, amelyek megkönnyíthetik a kertben vagy konyhában keletkező, biológiailag lebomló hulladékok hasznosítását, így nemcsak költséget takaríthatnak meg, hanem értékes tápanyaghoz juttathatják növényeiket.

3. Ivóvízellátás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata.

Felsőmarác ivóvíz ellátását a VASIVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját rendszeresen végzik az ivóvízhálózatról. Az ivóvíz vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy községünk ivóvízellátása vízminőség tekintetében megfelelő, a kívánt értéktartományok között van. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján. Ennek részeként, a vízminőség javítása érdekében került felújításra, kitisztításra az ivánci víztorony az őszi folyamán.

4. Szennyvízkezelés

A községben szennyvíz-csatornahálózat kiépítésére nem volt még lehetőség.

Felsőmarác és Hegyhátszentmárton községek folyamatosan keresik a lehetőséget a vezetékes szennyvíz kiépítésére a két községben, ennek legcélszerűbb és leggazdaságosabb kivitelezési módja az ivánci szennyvízhálózathoz való csatlakozás.

Az ivánci szennyvíztisztító felújítása lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben pályázati forrást biztosít az állam az olyan településeknek ahol még nincs megoldva a szennyvízelvezetés, önkormányzatunk pályázatot tudjon benyújtani, hogy az ivánci szennyvízrendszerhez csatlakozhasson.

Ivánc Község Önkormányzatának szennyvízelvezetési rendszerére vonatkozó 2024-2035-ös gördülő fejlesztési tervének beruházási tervében az agglomeráció Hegyhátszentmárton és Felsőmarác településekkel történő bővítését tartalmazza, a pályázati forrásból való megvalósítás hosszú távú időtartamra került tervezésre.

A szennyvízcsatorna rendszerének kiépítésének lehetőségét sajnálatos módon a jelenlegi nehéz gazdasági és a háborús külpolitikai helyzet nagymértékben hátráltatja.

A folyékony hulladék elszállítását 2020. február 1-jével kötött szerződés alapján a szőcei Vasi Ja-Sa Kft. végzi, a szerződés 2024. év végéig került megkötésre, ezért a következő évre új szerződés megkötésére, illetőleg új szolgáltató kijelölésére kerül sor.

5. Csapadékvíz-elvezetés

Az Önkormányzat hosszú távú célja, továbbra is a csapadékvíz elvezetési rendszer pályázati forrásból történő felújítása.

A településen az utakról a csapadékvíz nagyrészt nyílt árokrendszer vezeti el. Az utóbbi idők szélsőséges időjárása miatt egyre több gondot okoz a csapadékvíz elvezetésének kérdése a községben. A rövid idő alatt lehulló nagy mennyiségű csapadékvíz következtében évről-évre nagyobb gondot jelent, hogy a járdákon, az árkokban, az úttesteken és az udvarokon áll a víz, a pincékbe pedig befolyik. A lakosok otthonuk biztonságát látják veszélyeztetve, valamint az álló víz megnehezíti közlekedés is. A probléma a csapadékvíz-elvezetés hiányosságaiból adódik. Az Önkormányzat eddigiekben is kereste a lehetőséget csapadékvíz elvezetésének megoldására, korszerűsítésére, de nem kapott, nem nyert az Önkormányzat támogatást a probléma pályázati úton történő orvoslására. Így folyamatosan keressük a lehetőségeket Felsőmarác csapadékvíz elvezetésének fejlesztésére.

A probléma orvoslásához nagyon fontos, hogy a lakosságnak, az ingatlantulajdonosoknak az elvezető árkok folyamatos karbantartásáról, tisztításáról gondoskodniuk kell. Biztosítani kell a gépkocsi beállóknaál csapadékvíz lefolyását, a tisztítását, illetve a megfelelő átbocsátó keresztmetszetet. Az Önkormányzat lehetősége szerint segíti elsősorban az időskorú lakosokat az ingatlanuk előtti árokrendszer tisztán tartásában, rendszeres karbantartásában, kaszálásában.

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás

A belterületi zöld felületek gondozottak, rendezettek, a fűnyírási, parkosítási munkákat az önkormányzat dolgozói – falugondnok, polgármester – végzik.

2024. évben is gondot jelentett, hogy több ingatlantulajdonos elhanyagolja ingatlanát, a szükséges növényvédelmi védekezést nem végzik el a tulajdonosok. A lakosság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében is alkotta meg az Önkormányzat a közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletét, melyben a gondozatlan ingatlanok tulajdonosai közvetlenül közigazgatási bírsággal sújthatóak. Bírságolásra az év során nem került sor, azonban az érintett ingatlantulajdonosok figyelmét felhívta az önkormányzati hatóság a jogszabályi kötelezettségük maradéktalan betartására.

7. Helyi utak - közlekedésszervezés

Az Önkormányzat célja mind a belterületi, mind pedig a külterületi útjai állagának megóvása.

Felújításukra, javításukra pályázati forrásból és önerőből kerülhet sor, tekintettel arra, hogy ezen közfeladat ellátására biztosított éves állami finanszírozás minimális összegű.

A külterületi (föld)utakban a legnagyobb gondot a földtulajdonosok és az erdőbirtokosok által használt mezőgazdasági gépek okozzák.

Önkormányzatunk vidékfejlesztési pályázat keretében benyújtott Kerál út felújítása projektje már 2023. évben fizikailag megvalósult. A pályázat záró helyszíni szemláját a szakhatóság lefolytatta 2024. szeptemberében. A fel nem használt támogatási összeg visszafizetése a pályázati elszámolás elfogadását követően történik, mely a pályázat lebonyolítására hivatott elkülönített kincstári számlán áll rendelkezésre. A projekt lehetőséget teremtett arra, hogy az egyik legforgalmasabb és leginkább igénybe vett külterületi önkormányzati út felújításra kerüljön, és újra használható legyen a kerékpáros közlekedésre is, összekapcsolva Felsőmarácot Szőce községgel. A lakosság és a mezőgazdasági

vállalkozók környezettudatos, állagmegóvó magatartása szükséges ahhoz, hogy az út hosszú távon is megőrizhesse megfelelő állapotát.

8. Energiagazdálkodás

A jövő egyértelműen a környezeti szempontból tiszta, ún. megújuló energiaforrások hasznosítása. A megújuló energiahordozók körében mind a nap-, mind a szélenergia felhasználása lehetőségként merülhet fel a település hosszú távú energiaellátására.

A község belterületén nincs olyan ipari üzem, amely szennyezné a levegőt, valamint a téli fűtési időszakban sem kell számolni a levegő porral és korommal való szennyezettségével.

A községben a kerti avar égest szabályozó önkormányzati rendeletet az emberek többsége betartja, azonban a tudatformálás tekintetében továbbra is van tennivalója az Önkormányzatnak. A háborús veszélyhelyzet idején a rendelet hatálya továbbra is fennáll.

9. Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

A népesség korösszetétele társadalmi, gazdasági szempontból egyaránt lényeges, az előregedési folyamat többek közt kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az időskorúakkal kapcsolatos tennivalókat, növeli a szociális jellegű kiadásokat. A csökkenő számú aktív keresőre egyre nagyobb számú eltartott jut. A község korösszetétele nem túl kedvező, a fiatalok aránya a településen folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a település környezeti állapota megfelelő. Az élhető, tiszta, rendezett környezet megteremtésében azonban a település lakosságának és az önkormányzatnak egyaránt kiemelkedő szerepe van. Az Önkormányzat a lakosság környezettudatos nevelésével nagyon sokat tehet a környezet védelméért. Az Önkormányzat, a Képviselő-testület bízik benne, hogy közös összefogással, a jövőben is jobba, élhetőbbé tudjuk tenni környezetünket.

Felsőmarác, 2024. december 10.

Horváthné Tánczos Szilvia
polgármester

Határozati javaslat:

.../2024. (.....) Képviselő-testületi határozat
a 2024. évi lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról

Felsőmarác Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta, és jelen határozat melléklete szerinti tartalommal tudomásul veszi és elfogadja a 2024. évre vonatkozó lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal